

Національна академія медичних наук України
Державна установа
«Національний науковий центр «Інститут кардіології, клінічної
та регенеративної медицини імені академіка М. Д. Стражеска
Національної академії медичних наук України»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Рішенням Вченої ради
ДУ «Національний науковий центр
ім. акад. М.Д. Стражеска
НАМН України»

Ухвалено в дію
наказом генерального директора
від 22.12.2023 № 104/1

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
у ДУ «Національний науковий центр ім. акад. М.Д. Стражеска
НАМН України»

Київ - 2024

1. Загальні положення

1.1 Кодекс академічної доброчесності (далі - Кодекс) ДУ «Національний науковий центр ім. акад. М.Д. Стражеска НАМН України» визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньо-наукової діяльності здобувачами наукового ступеня, а також співробітниками ДУ «Національний науковий центр ім. акад. М.Д. Стражеска НАМН України» з дотриманням при цьому основних моральних і правових норм академічної поведінки.

1.2 Кодекс забезпечує дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

1.3 Кодекс розроблено відповідно до законодавства України, у тому числі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, зокрема, «Методичних рекомендацій для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності», «Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності», іншої загальнодержавної нормативної бази, Статуту ДУ «Національний науковий центр ім. акад. М.Д. Стражеска НАМН України», а також з врахуванням наданих пропозицій здобувачів наукового ступеня та співробітників ДУ «Національний науковий центр ім. акад. М.Д. Стражеска НАМН України», та досвіду в цій сфері інших закладів вищої освіти.

2. Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності

2.1 Основними принципами та фундаментальними цінностями академічної доброчесності є:

- законність - дотримання кожним учасником освітньо-наукової діяльності Конституції та законів України та стимулювання до цього інших;
- чесність та порядність;
- системне уникнення проявів порушень академічної доброчесності під час здійснення власної діяльності всіма учасниками освітньо-наукової діяльності;
- прозорість - передбачає що всі учасники освітньо-наукової діяльності зобов'язані діяти відкрито та зрозуміло, що забезпечується доступністю інформації.
- об'єктивність - однакове застосування до учасників освітньо-наукової діяльності незалежно від суб'єкта заздальгідь визначених правил дотримання академічної доброчесності, видів порушень академічної доброчесності, процедур розгляду питань про наявність або відсутність порушень академічної доброчесності, видів відповідальності за встановлені порушення;

- справедливість - неупереджене однакове ставлення до всіх учасників освітньо-наукової діяльності, уникнення дискримінації та нечесності;
- довіра;
- впевненість всіх учасників освітньо-наукової діяльності в чесності та чесноті один одного, позбавлення остраху, що результати діяльності можуть бути незаконно запозиченими, кар'єру спалюжено, а репутацію підірвано безпідставними обвинуваченнями у порушенні академічної доброчесності або притягненням до відповідальності за відсутності доведених фактів порушень;
- взаємна повага всіх учасників освітньо-наукової діяльності до ідей, поглядів, переконань, гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, незалежно від їхнього статусу, заохочення колегіальності та співпраці;
- соціальна рівність - однаковий доступ всіх учасників до освітньо-наукової діяльності незалежно від статі, етнічного, соціального походження, сексуальної орієнтації, політичних, релігійних та інших переконань, стану здоров'я;
- відповідальність - вміння брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання, протистояти проявам порушення академічної доброчесності, подавати приклади гідної поведінки;
- нетерпимість до порушень академічної доброчесності - передбачає що всі учасники освітньо-наукової діяльності визнають важливість дотримання академічної доброчесності та не допускають толерування будь-яких проявів її порушення;
- академічна свобода - самостійність та незалежність учасників освітньо-наукового процесу під час провадження педагогічної, наукової діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом та обов'язком дотримання правил академічної доброчесності;
- професіоналізм - підтримання високого рівня компетентності кожним учасником освітньо-наукової діяльності.

3. Дотримання академічної доброчесності

3.1. Дотримання принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітньо-наукової діяльності ДУ «Національний науковий центр ім. акад. М.Д. Стражеска НАМН України» передбачає:

- обов'язкове слідування основними принципам та фундаментальним цінностям академічної доброчесності, зазначених у Кодексі;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти і науки, інтелектуальної власності;
- дотримання корпоративної культури, етичних норм та поваги до інших учасників освітньо-наукового процесу;

- представлення достовірних відомостей про використані методи, джерела даних, результати дослідження та отримані наукові результати;
- під час оприлюднення освітнього, наукового твору мають бути зазначені всі його автори, які зробили особистий інтелектуальний внесок до проведення дослідження, безпосередньо брали участь у його створенні;
- самостійне виконання навчальних, контрольних, кваліфікаційних та інших видів завдань здобувачами;
- об'єктивне та неупереджене оцінювання, що відповідає вимогам валідності та справедливості;
- перешкоджання проявам академічної недоброчесності з боку інших учасників освітньо-наукової діяльності;
- інформування про порушення академічної доброчесності відповідну посадову особу або компетентний орган;
- несення академічної відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності.

4. Види порушень академічної доброчесності

4.1 Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових або творчих результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження, відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітньо-наукової діяльності;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньо-наукової діяльності чи організації освітнього процесу;
- хабарництво - надання або отримання учасником освітньо-наукової діяльності неправомірної вигоди у вигляді благ матеріального або нематеріального характеру з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- порушення вимог щодо оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами проходження такого оцінювання, відсутність реагування на несамостійне виконання завдання;

- протиправний вплив - вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на учасника освітньо-наукової діяльності з метою спонукання до порушення ним вимог академічної доброчесності;
- несамотійне виконання завдання - списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації або технічних засобів, крім дозволених для використання, отримання здобувачем освіти недозволеної допомоги, виконання завдання іншою особою;
- зловживання результатами освітньо-наукової діяльності - створення академічного тексту з використанням власних результатів, які були оприлюднені раніше без зазначення цього в освітньо-науковому творі.
- перевищення повноважень - використання службового становища, родинних зв'язків з метою отримання неправомірної переваги в реалізації власної діяльності;
- академічний саботаж - вчинення учасником освітньо-наукової діяльності дій з метою зменшення вигоди іншим учасником освітньо-наукового процесу, як то завдання шкоди, псування, навмисна затримка роботи, знищення даних тощо;
- зловмисне звинувачення іншого учасника освітньо-наукової діяльності в скоєнні академічної недоброчесності. Наведений перелік не є вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

5. Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності

5.1 Відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на здобувачів наукового ступеня та співробітників ДУ «Національний науковий центр ім. акад. М.Д. Стражеска НАМН України».

5.2 Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами здійснюється передусім викладачами, керівниками дисертаційних робіт, секретарем спеціалізованої вченої ради.

5.3 Факти порушення академічної доброчесності співробітниками виявляються передусім керівництвом структурних підрозділів, спеціалізованих вчених рад, редакцій наукових журналів, оргкомітетів конференцій тощо.

5.4 Рішення щодо академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може прийматись Відповідальними особами, Комісією з академічної доброчесності, Комісією з етики та управлінням конфліктами.

5.5 Види академічної відповідальності для здобувачів наукового ступеня, які порушили академічну доброчесність:

- попередження;
- зниження результатів оцінювання виконуваної роботи;
- повторне виконання завдання, окремих розділів роботи;

- повторне проходження оцінювання виконуваного завдання;
- призначення додаткових контрольних заходів;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник;

- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів, участі в академічній мобільності тощо;
- обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проектів;
- позбавлення пільг з оплати навчання або інших пільг, наданих установою;
- відмови у присудженні наукового ступеня;
- відрахування.

5.6 Види академічної відповідальності для співробітників ДУ «Національний науковий центр ім. акад. М.Д. Стражеска НАМН України», які порушили академічну доброчесність:

- попередження;
- проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник;
- відкликання з розгляду робіт, підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проектів, стипендій, грантів, участі в академічній мобільності тощо;
- обмеження участі у наукових дослідженнях, окремих наукових проектах;
- виключення із Вченої ради, дорадчих і робочих органів ДУ «Національний науковий центр ім. акад. М.Д. Стражеска НАМН України» або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;
- позбавлення почесних звань, нагород, відзнак, стипендій тощо, присуджених установою;
- відмова в рекомендації щодо присвоєння вченого звання, наукового ступеня тощо;
- звільнення з посади.

5.7 За кожне порушення академічної доброчесності здобуванні наукового ступеня і співробітники ДУ «Національний науковий центр ім. акад. М.Д. Стражеска НАМН України» можуть бути притягнуті як до одного, так і до кількох видів академічної відповідальності залежно від рішення уповноважених осіб та органів.

5.8 Застосування конкретного виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

- визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;
- факту співпраці з комісією або відмова від співпраці під час розгляду справи про порушення;
- факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;
- ступеню впливу порушення на репутацію установи, підрозділу, наукової школи тощо;
- ступеню впливу порушення на якість та подальші результати освітньо-наукової діяльності;
- інших обставин вчинення порушення.

5.9 Дії, в яких наявні ознаки порушення академічної доброчесності можуть також бути підставою для притягнення особи до дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної, кримінальної відповідальності у випадках та порядку, встановлених законодавством.

5.10 Притягнення особи до відповідальності за порушення академічної доброчесності може здійснюватися незалежно від притягнення її до інших видів відповідальності.

6. Прикінцеві положення

6.1 Кодекс затверджується на засіданні Вченої ради.

6.2 Кодекс набуває чинності з дати його затвердження наказом директора.

6.3 Всі зміни та доповнення до Кодексу вносяться у тому ж порядку.

6.4 Факт ознайомлення учасників освітньо-наукової діяльності з Кодексом та їх зобов'язання щодо дотримання Кодексу фіксується підписанням Декларації про дотримання академічної доброчесності.

ПОГОДЖЕНО:

Заступник генерального директора
з наукової роботи

Олег СИЧОВ

Учений секретар

Тетяна ТАЛАСВА

Завідувач відділу науково – навчальної
та організаційної роботи

Лариса БАВІЛОВА

